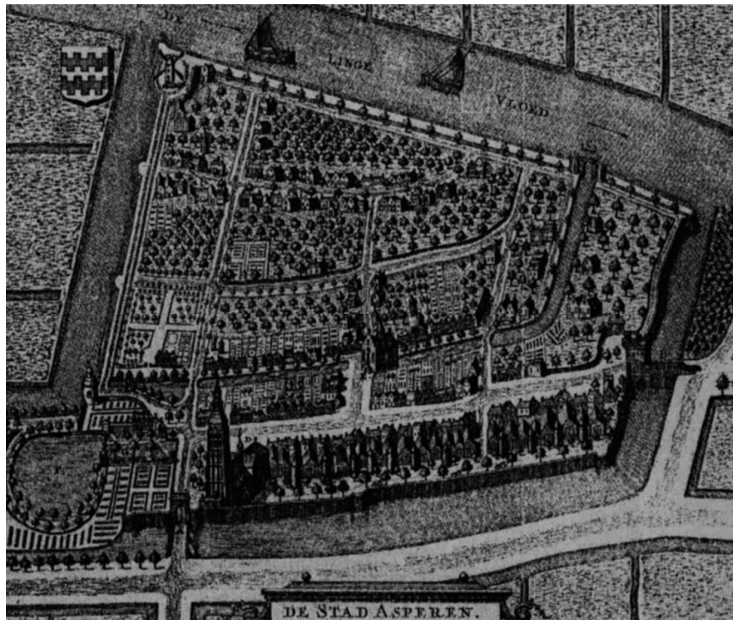

AQUA VITAE

INHOUDSOPGAVE

Colofon.....	2
Van de voorzitter.....	3
Jaarvergadering 6 februari 2001	4
Afdelingsbegroting Betuwe.....	5
Stukken en Brokken deel 3.....	5
Lezingenprogramma voorjaar 2001 afdeling Betuwe	5
Verslag Algemene Vergadering van 28 oktober 2000.....	7
Vraag en aanbod Philip Smits.....	8
Genealogisch overzicht van het Over-Betuwsche geslacht TAP, afkomstig uit Elden, later Oosterhout.....	9
<i>W. van de Westeringh</i>	
Een verklaring in het archief van Acquoy uit 1696 over het Leerdamse huishouden van Maeijcken en Judigh Bosch.....	12
<i>R.H.C. van Maanen</i>	
Vraag en aanbod Willem Steucker.....	13
Van oude naar nieuwe oppervlaktematen. Een herleidingstabel van morgens naar bunders anno 1830.....	13
<i>R.H.C. van Maanen</i>	
Burensche maten en gewichten in 1805	14
<i>L. Meijdam</i>	
Het viergekroonde- of Bijlhouwersgilde te Culemborg 1700-1726 en 1783-1796 (1803	15
<i>R.H.C. van Maanen</i>	
Leden van de Asperse magistraat in (13) 1514-1599 (1613)	30
<i>R.H.C. van Maanen</i>	

Het overnemen van artikelen zonder toestemming van de redactie is niet toegestaan

De inhoud van de artikelen is voor verantwoording van de auteur.

N.G.V.

AFDELING BETUWE

Colofon

Zie afdelingswebsite: <http://betuwe.ngv.nl>

Losse tijdschriften: f 2,50 per stuk.

Van de voorzitter

Is het u al opgevallen? Ons tijdschrift heeft een eigen naam. Aqua Vitae. We spraken steeds in de wandelgangen over 'ons tijdschrift' en dat vonden we niet gepast. Zeker niet als je de inhoud ziet van ons blad. Een fraaie naam doet die prima inhoud zeker meer recht. Aqua Vitae verwijst naar de eeuwige tegenstelling in ons riviereengebied: enerzijds de strijd tegen het alles verwoestende water en anderzijds het vruchtbare effect van diezelfde overstromingen die leven gaven aan het land. Dat u misschien een geheel andere (alcoholische) associatie hebt bij de naam berust wat uw bestuur betreft op louter toeval. Tijdens de laatste lezing van het jaar 2000 hebben we u om reacties gevraagd en deze naam Aqua Vitae werd daarbij het meest gewaardeerd.

U leest dit blad om er wat van op te steken. Gelet op de inhoud zal dat ook zeker dit keer weer lukken. We mogen ons gelukkig prijzen dat we enkele goede schrijvers in ons midden hebben. Dat hoeft u niet te weerhouden om ook eens de pen te pakken. Hebt u een stuk in ruwe vorm en moet het nog wat aangepast worden, schroom dan niet om contact op te nemen met de redactie. Aqua Vitae is er voor de leden en is van de leden.

We hebben een wat merkwaardig seizoen achter de rug. Interessante sprekers en sterk wisselende opkomst van bezoekers. In bijna alle gevallen halen we in de regionale kranten wel de kolommen om onze lezingen aan te prijzen. Misschien doen we wat veel voor de meer gevorderde genealogen en voelen de beginners zich wat tekort gedaan? Anderzijds: we hebben Jan Hoogendoorn bereid gevonden om een cursus voor beginners te organiseren en daar is helemaal niemand op af gekomen. Ook het aanbod om een mentor te krijgen, heeft nog geen enkele reactie opgeleverd. Is er geen belangstelling of doen wij iets niet goed? Maken we nog te hoge drempels voor de minder ervaren genealogen? In 2001 zullen we proberen in ons programma wat meer rekening te houden met die groep.

Graag wek ik u op om in april weer de Gelderse contactdag te bezoeken. Een fantastische mogelijkheid om op één dag uw voorouders in Gelderland op te sporen en contacten te leggen. Ook onze afdeling is van de partij met een stand. Bent u niet in de gelegenheid om op deze dag naar Tiel te komen, zet dan onze bijeenkomst van maart 2001 in uw agenda. We zullen die avond proberen om zoveel mogelijk van ons bibliotheekbezit op tafels ter inzage te leggen. Als u lid bent, kunt u diezelfde avond boeken lenen en thuis op uw gemak verder kijken. We hebben een schat aan informatie en we hopen op deze manier ons rijke bezit eens op een andere manier voor het voetlicht te brengen.

Als u erbij was in november dan was u getuige van het afscheid van Toon, onze huisbaas. Hij heeft ons 15 jaar lang trouw iedere lezing van een natje en droogje

voorzien en dat was wel een bloemetje en fles met inhoud waard. Ook vanaf deze plaats bedanken we Toon graag voor zijn diensten. We hopen met zijn opvolger even plezierige contacten te hebben.

Tenslotte: uw bestuur zit goed in elkaar. We hebben twee bestuursleden die aftredend zijn en beiden hebben zich bereid verklaard om een nieuwe zittingsperiode te accepteren. Dat betekent met uw instemming dat we geen nieuwe kandidaten behoeven te zoeken. Prettig dat we als team goed met elkaar kunnen werken om u van dienst te zijn.

Wij hopen u allemaal weer tijdens de lezingen van dit jaar te ontmoeten. Of tijdens de Gelderse Contactdag natuurlijk. Mis hem niet!

Martin IJzerman

Jaarvergadering 6 februari 2001

Aanvang 20.00 uur.

Agenda.

1. Opening.
2. Vaststelling notulen jaarvergadering 2000.
3. Ingekomen stukken en mededelingen.
4. Jaarverslag secretaris 2000.
5. Jaarverslag penningmeester 2000.
6. Verslag kascommissie.
7. Verkiezing kascommissie.
8. Bestuursverkiezingen. De heren Kuijntjes, penningmeester, en Van Ton zijn aftredend. Het bestuur stelt voor hen te herbenoemen.
9. Afgevaardigden. De heer Van de Westeringh is bereid om de functie van afgevaardigde te continueren. De heer Van Ton is bereid om als plaatsvervanger op te treden.
10. Verslag Gecombineerde Vergadering in Utrecht door onze afdelingsafgevaardigde.
11. Rondvraag.
12. Sluiting.

Na de pauze tien-minutenpraatjes door leden van onze afdeling.

AFDELINGSBEGROTING BETUWE

	Begroting 2000	Werkelijk 2000	Begroting 2001
1 Zaalhuur	750,00	420,00	525,00
2 Sprekers	1000,00	624,25	700,00
3 Afdelingstijdschrift e.d.	1600,00	1363,47	2100,00
4 Bestuurskosten	250,00	113,90	250,00
5 Promotie-activiteiten	200,00	0,00	200,00
6 Bibliotheek e.d.	0,00	0,00	0,00
7 Diversen	400,00	172,50	0,00
8 Totaal	4200,00	2694,12	3775,00

Stukken en Brokken deel 3

Misschien is het aan uw aandacht ontsnapt: we hebben bij ons jubileum in september 2000 een derde deel uitgebracht van onze reeks Stukken en Brokken. Opnieuw een bundel met veel gevarieerde stukken welke voornamelijk op ons gebied betrekking hebben. We lezen elders dat men danig onder de indruk was van deze bundel. Een must voor iedereen die in de streek genealogisch onderzoek doet. Van deel 2 hebben we nog een beperkt aantal exemplaren beschikbaar. Op is op en een herdruk zit er niet in. U kunt zowel deel 2 of deel 3 nog bestellen bij onze penningmeester, de heer Joop Kuijntjes te Gorinchem. U kunt de verzendkosten besparen en hem vragen om uw exemplaren naar de lezingen mee te nemen. Per deel betaalt u f 35,- en dat is voor alle geboden informatie een spotprijs!

Lezingenprogramma voorjaar 2001 afdeling Betuwe

De lezingen vinden op de 2e dinsdag van de maand plaats in de stijlzaal van het streekmuseum bij de Waterpoort te Tiel, adres Plein nr. 46-48. Aanvang van de lezingen is zoals gebruikelijk om 20.00 uur.

9 januari *Bronnen in het gemeentearchief van Gorinchem*

De archivaris van het Stadsarchief van Gorinchem, de heer R.F. van Dijk, zal ons deze avond een toelichting geven op de vele bronnen die u in Gorinchem wachten. En dat zijn er meer dan u denkt! Uiteraard zal aan de orde komen welke relaties er allemaal geweest zijn tussen Gorinchem en ons gebied. Een boeiende avond!

13 februari *Jaarvergadering en 10-minutenpraatjes*

Als u nog nooit geweest bent denkt u misschien: een jaarvergadering o nee, wat saai. Dan moet u toch eens komen. De meeste jaarvergaderingen kennen bij ons

een levendig verloop. Een prachtkans om eens te zeggen wat u ervan vindt. Maar ook een mooie gelegenheid om uw bestuur suggesties te doen waar zij weer rekening mee houden bij het samenstellen van het programma en overige activiteiten. En mocht u denken dat dat alles is, nee, na de pauze volgen enkele verhalen van eigen leden over hun onderzoek. Uit ervaring kan ik u vertellen dat we daar zoveel plezier aan beleven dat ieder jaar weer verzucht wordt dat de februaribijeenkomst tot de leukste avonden behoort. Kortom, komen!

13 maart *Bibliotheek en informatieavond*

Nieuw in ons programma: laat eens zien wat we als afdeling allemaal hebben in onze bibliotheek. Maar ook zullen we zorgen voor een stand waar beginners terecht kunnen met vragen. Enkele geroutineerden zullen u verder helpen! U ziet, voor elk wat wils. We zijn er nu al zeker van dat deze avond een grote opkomst zal beleven want waar vind je anders zoveel informatie bijeen!

10 april *Onderzoek in de West-Betuwe*

Genealogisch en historisch onderzoek in de West-Betuwe kent zo zijn eigen problemen. We hebben hier te maken met een lappendeken aan archiefvormende organisaties, waarbij de archieven verspreid worden bewaard over meerdere archiefplaatsen door Nederland heen. Een voorbeeld hiervan is Ophemert, in het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage berust een voor de plaatselijke geschiedenis belangrijke hoeveelheid archiefstukken in het familiearchief Mackay. De heren M. IJzerman en R.H.C. van Maanen zullen deze avond gezamenlijk verzorgen. De heer IJzerman zal ingaan op zijn verzameling gegevens die via de computer toegankelijk is gemaakt. Zo zijn van meer dan 180.000 namen persoonsgegevens en vindplaatsen vastgelegd. De heer Van Maanen zal vooral ingaan op de vindplaatsen voor het historisch en genealogisch onderzoek.

11e Gelderse Genealogische Contactdag

Op zaterdag 7 april 2001 zal in Tiel vanaf 10.00 uur de 11e Gelderse Genealogische Contactdag gehouden worden. De organisatie van deze dag is in handen van de vijf Gelderse afdelingen van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV), aangevuld met enkele andere verenigingen. Ook andere afdelingen en diensten van de landelijke NGV, zoals Familieorganisaties, Computergenealogie, Heraldiek, Contactdienst en het Verenigingscentrum in Weesp zullen weer hun medewerking geven. Bovendien zullen andere Gelderse genealogische verenigingen, historische verenigingen, archieven en computer/internetdeskundigen aanwezig zijn.

Zulke contactdagen zijn bij uitstek geschikt om uw genealogische gegevens aan te vullen en uit te wisselen, en om contacten te leggen met andere genealogen die met name in Gelderland genealogisch onderzoek verrichten.

VERSLAG ALGEMENE VERGADERING VAN 28 OKTOBER 2000

W.J. Hermanus-Schipper, secretaris NGV

Het is gebruikelijk dat eind oktober een Najaarsoverleg voor de voorzitters van de afdelingen wordt gehouden. Wegens het aftreden van het hoofdbestuur tijdens de Algemene Vergadering op 22 april jl. werd 28 oktober 2000 gereserveerd voor een Algemene Vergadering. Het afgetreden hoofdbestuur, dat bereid was als demissionair bestuur de lopende zaken te blijven behartigen totdat nieuwe kandidaten waren gevonden, was van plan op die dag met een voorstel voor een nieuw hoofdbestuur te komen. Zes afdelingen namen het initiatief voor een andere koers en verzochten om een buitengewone Algemene Vergadering die op 8 juli 2000 te Weesp werd gehouden. In deze vergadering werd een commissie Informatie/Formatie benoemd die als eerste opdracht kreeg een beleidsplan uit te werken en als tweede opdracht meekreeg kandidaten voor het hoofdbestuur te zoeken die bereid waren met de ideeën en wensen uit het beleidsplan aan de slag te gaan. Op 28 oktober jl. waren 79 personen in vergadering bijeen voor de behandeling van de voorstellen van de commissie Informatie/Formatie en de bestuursverkiezing. Alle afdelingen waren vertegenwoordigd. De woordvoerder van de commissie de heer R.F. Vulsma deelde mee dat de eerste opdracht wegens tijdgebrek niet gerealiseerd kon worden. Men volstond met het uitwerken van zeven aandachtspunten die meegegeven konden worden aan het nieuwe hoofdbestuur. Vervolgens heeft de commissie veel tijd en energie gestoken in de zoektocht naar kandidaten. Met uitzondering van een kandidaat voor de functie van 1e secretaris van de NGV kon een kandidaat-hoofdbestuur worden voorgesteld. De functie van 1e secretaris zal tot de Algemene Vergadering van april 2001 waargenomen kunnen worden door de kandidaat die bereid is het werk van de 2e secretaris te aanvaarden. Voor de pauze kregen de kandidaten de gelegenheid zich voor te stellen. Na de pauze ging de vergadering akkoord met de voorstellen van de commissie en werden de kandidaten voor het nieuwe hoofdbestuur stuk voor stuk bij acclamatie gekozen. Een tijdrovende en ingewikkelde telling kon achterwege blijven. Op verzoek van het nieuwe hoofdbestuur zal de benoeming ingaan per 29 oktober 2000. Hiermee kon het aftredende hoofdbestuur de vergadering afwerken.

Tijdens de rondvraag stond het erelid drs. H.H.W. van Eijk stil bij het gedenkwaardige moment waarbij het hoofdbestuur in z'n geheel aftreedt en vervangen wordt door een nieuw hoofdbestuur. Hij prees het aftredende hoofdbestuur voor het vele werk dat het heeft gedaan tijdens de afgelopen

periode. Vervolgens heette hij het nieuwe hoofdbestuur welkom en wenste hij het een goede vaart. Tot slot bedankte hij de commissie Informatie/Formatie.

Tijdens de vergadering werden nog enkele mededelingen gedaan en vragen gesteld door de afgevaardigden. De heer C. van Esch (FLE) bedankte het aftredende hoofdbestuur namens de afdelingen van Midden-Nederland. Ook werd er speciale aandacht geschonken aan de overhandiging van het eindrapport van de Werkgroep Automatisering Verenigingscentrum dat met grote inzet van de heer ing. J.W. van Maren tot stand is gekomen. Tot slot droeg de aftredend voorzitter, de heer ir. R.A.J. Dix, de voorzittershamer over aan de nieuwe voorzitter, de heer H.J. Trap, die met een ferme klap de vergadering om 16.03 sloot.

Samenstelling van het nieuwe hoofdbestuur

Voorzitter	De heer H.J. Trap, Ter Spuistraat 52, 3342 VL Hendrik Ido Ambacht
Vice voorzitter/lid	De heer mr.T.N. Schelhaas, Nassauplein 23, 2011PG Haarlem
1e secretaris, wrn.	Mw. dra.W.H.J.van der Most, Twickellaan 162, 1333 ZB Almere
2e secretaris/lid	idem 1e secretaris
1e penningmeester	De heer J.F. den Hertog, Postbus 75, 6573 ZH Beek Ubbergen
2e penningmeester/lid	De heer J. de Wit, Marshallstraat 38,6671 BH Zetten
lid	De heer P.F. Poortvliet, Kerkgracht 41, 1782 GK Den Helder
Lid	De heer R.K. Vennik, Burg. van Slijpelaan 45, 3077 AD Rotterdam
Lid	De heer K. van Louvezijn, Houtduif 1, 1695 AX Blokker

Vraag en aanbod Philip Smits

J.D. Smits

De naam Smits komt al heel lang voor in Tiel, in het "Boek Oude Rechtspraak" wordt op 3 februari 1587 ene Carel Smits vermeld. Een verband met Philip Smits is nog niet gelegd. Gevraagd worden meer gegevens over Philip Smits en Anneke Pennij. J.D. Smits. Tiemego, Wagnerlaan 40,1411 JE Naarden. Tel. 035- 69 43 125, e-mail macsmist@hetnet.nl.

Philip(pus) Smit(s) geb. ? circa 1675, overl. onbekend, tr. ?? met Anneke Jennij, geb. en overl. Onbekend. Haar achternaam wordt ook gespeld als Pennee, Pennij, Jennij en Jeunij. De kinderen worden gedoopt in de Neder-Duits Gereformeerde Kerk te Tiel.

Kinderen:

1. Samuel, ged. 13-1-1713, overl. Tiel circa 1799, tr. Tiel 21-9-1736 Icken van Eck.
2. Elizabeth, ged. 6-1-1715, december 1736 nog in leven.
3. Godfried, ged. 6-1-1717.
4. Philippus, ged. 4-6-1719.
4. Philip (Philippus) ged. 26-6-1721.
6. Carel, ged. 17-8-1723.

Genealogisch overzicht van het Over-Betuwsche geslacht TAP, afkomstig uit Elden, later Oosterhout

W. van de Westeringh

- I. *Hendrik Jansen Tap/Rotgans* te Elden, genoemd 1638,1639,1650,1664. Getr. met *Jenneke* (en/of *Metje*) van *Wees*?
Hendrik Jansen Tap pachtte van Claas Rijken een hofstede met huis, hof en boomgaard (een morgen), van Hendrik Wijnen een stuk weiland (drie morgen), beide te Elden, en (samen met Roelof Everts) van de Kerk van Elden een uiterwaard (3½ morgen) te Driel. Hijzelf verpachtte aan Dirk Hendriksen in de Klapstraat te Elden een huis, hof en boomgaard (halve morgen). Mogelijk was hij pachter van een (grote) boerderij of bouwing te Elden.

Hieruit vermoedelijk:

1. *Hendrikske Hendriksen Tap genaamd Rotgans*, lidmate Elden Pinksteren 1670, overl. verm. in de kraam van dr. Jenneke (ged. Elden 7-3-1679), tr. ca 1673 *Jan Hendriksen van Alen* (hertr. Elden 17-11-1679 *Petronella van Eijmeren*).
  2. *Arent Hendriksen Tap Rotgans genaamd*, lidmaat Elden Pasen 1674; vertrokken naar Slijk-Ewijk, attestatie ald. 30-5-1675, overl. Slijk-Ewijk 6-6-1684, (onder)tr. Slijk-Ewijk 17-5-1675 *Geurtje Geurtsen* (wed. Cornelis Jansen van Beem).
  3. *Willem Hendriksen Tap Rotgans*; volgt II.
- II *Willem Hendriksen Tap Rotgans*, lidmaat Elden Kerstmis 1677, ondertr./tr. Oosterhout/Slijk-Ewijk 22-6/13-7-1684 *Jacomina Cornelissen van Beem*, geb. Oosterhout, lidmate ald. Kerstmis 1675, weduwe 1712, dr. van

Cornelis Jansen van Beem en Geurtje Geurts (hertr. Arent Hendriksen Tap: zie 1.2).

Willem Hendriksen Tap en Jacomina van Beem bezaten een hofstede "de Laar" (drie morgen) en een stuk bouwland "de Varkensakker" (twee morgen), beide te Oosterhout, en een stuk bouwland "de Meijen" (zes morgen) te Slijk-Ewijk. Waarschijnlijk pachtten zij de stadsbouwing van Nijmegen (voormalig R.K. geestelijk goed?) "de Kleine Bouwhof" (32 morgen) te Oosterhout. Jacomina, weduwe, woonde er (1715), pachtte de bouwing (met haar zoon Hendrik Willemsen?) en stelde zich borg toen haar zoon Arent Willemsen de boerderij ging pachten (1720). Het is niet ondenkbaar dat de boerderij ook al gepacht was door haar vader (Cornelis Jansen van Beem) en stiefvader Arent Hendriksen Tap. De (bij)naam Rotgans bij Willem Hendriksen Tap is tot nog toe slechts alleen aangetroffen bij de doop van zijn eerste twee kinderen.

Kinderen, ged. te Oosterhout:

1. *Geurtje*, 25-9-1685, tr. *Antonie Gerritsen* (hertr. Catharina Derksen)
2. *Jenneke*, 28-8-1687.
3. *Hendrik*, 2-3-1691; volgt III.
4. *Neeltje*, 9-7-1693, tr. *Arien Hendriksen* (wedr. Cornelia van Noort/Oort, zuster van hierna te noemen Hendrina).
5. *dochter* (= *Cornelia*?), 8-3-1696, tr. *Jan Hendriksen*.
6. *Arent*, 6-3-1698, tr. Zetten 29-1-1719 *Neeltje van Noort/Oort* (zuster van hierna te noemen Hendrina; wed. Hendrik Tonissen van Hien en hertr. Jellis Decker).
Kinderen: Gerritje, Willem, Geurtje en Arent Arentsen.

III. *Hendrik Willemsen Tap*, ged. Oosterhout 2-3-1691, (onder)tr. Zetten 6-11-1716 *Hendrina Adriaans van Noort* (ook: van Oort), geb. Zetten, (ged. ald. 10-3-1695?), wed. 1736, dr. van Adriaan Jansen van Noort [wedr. van (1) Lijske Hendriks, (2) Dingna Jansen en (3) Cornelia Wijers] en zijn vierde vrouw Gerritje Hendriksen.

Kinderen, gedoopt te Zetten:

1. *Gerritje*, (Andelst) 20-6-1717.
2. *Willem*, 10-9-1719.
3. *Cornelia*, 16-3-1721.
4. *Willem*, 24-10-1723.
5. *Ariaan*, 20-1-1726; volgt IV.
6. *Cornelis*, 27-2-1729, tweeling met Jacomijn.
7. *Jacomijn*, 27-2-1729, tweeling met Cornelis, tr. Adriaan Jansen van Doorn.
8. *Willem*, 6-12-1733, tr. Cecilia Derksen.

IV. *Adriaan Hendriksen Tap*, ged. Zetten 20-1-1726, tr. (1) Herveld? 11-3-1763 *Rijkske Engelberts*, dr. van Engelbert Jansen en Neeltje Jansen van Noort/Oort (wed. Hendrik Aartsen van Harskamp), tr. (2) ca 1767 *Jenneke Philipsen*, ged. Andelst 31-1-1745, dr. van Derk Philipsen en Peterke Jansen van Doorn (dr. van Hendrik Jansen van Doorn en Maria van Noort/Oort, zuster van hierboven genoemde Hendrina; hertr. Dirk van 't Lindenhout). Zij woonden te Herveld. Jenneke Philipsen hertr. Elst 3-10-1784 Hendrik van Beek.

Kinderen en verder nageslacht: bekend.

Opmerkingen:

- a) Adriaan Hendriksen Tap en Jenneke Philipsen: generatie IV in dit overzicht = generatie I in het Genealogisch Overzicht Fam. Tap door H. Tap (1985) in de Osenvorenreeks nr. 28 (1989).
- b) In 1612 is een Johan Hermans Tap te Elden blijkens een verklaring 76 jaar oud, d.w.z. geb. ca. 1535. Waarschijnlijk was hij getr. met Thoniske, 60 jaar oud in 1612. Zou hij de grootvader (Johan) van de vader (Jan) van Hendrik Jansen Tap (generatie I) geweest zijn?
- c) De (onder)trouwacte (1716) van Hendrik Willemsen Tap: j.m. (= ongetrouwd) van (= geboortig) Oosterhout en de (onder)trouwacte (1684) van zijn vader Willem Hendriksen Tap: j.m. van Elden, vormden de "sleutels" voor dit overzicht
- d) Het is niet bekend waarom de toe- of bijnaam Rotgans gegeven werd. Is er verband met de "rotgans" (een trekvogel), of zou het samenhangen met "rot"? Een rot is o.a. (mil.) een legerschaar, de manschappen in een bepaalde opstelling. Maar een rot is eveneens een bende: rotgezel = bendelid en een rot is ook een afdeling van het dijkleger voor de dijkbewaking bij hoogwater, bestaande uit wachtplichtigen, ongeveer 8 man.

N.B. Aantekeningen van wijlen ir. J. van Beynum zijn zeer waardevol geweest bij het samenstellen van dit overzicht.

Een verklaring in het archief van Acquoy uit 1696 over het Leerdamse huishouden van Maeijcken en Judigh Bosch

R.H.C. van Maanen

In of rond 1696 legde de Leerdamse Deliana van Thiel, wonende in Leerdam, een verklaring af over het huishouden van Maijecken en Judigh Bosch uit Leerdam. Het graafschap Leerdam vormde een personele unie met de baronie Acquoy, zo 'deelde' men de drossaard. Zowel in het oudrechterlijk als het administratief archief van de stad Leerdam zijn dan ook stukken terug te vinden die betrekking hebben op het personele leven van de inwoners van beide gemeenschappen en aangaande de bestuurlijke aangelegenheden. Andersom blijkt dit dus ook op te gaan.

De door Deliana afgelegde verklaring luidde als volgt.

Attestere ende verclaere ick ondergeschreven Deliana van Thiel, huisvrouw van den procureur Johannes Hoevens wonende binnen Leerdam out ontrent vijftich jaren ter gerechteleijcke instantie en versoecke van sr. Mels Bosch als last en procuratie hebbende van sijn moeder wonende tot Renoije hoe waer en waerachtigh is, dat ick attestante nu 14 en 15 jaeren herwaerts sonder den precijssen tijt ofte dagh onthouden te hebben, dickwits hebbe verkeert in diversche huijse daer Maeijcken en Judigh Bosch, hier binnen Leerdam in hebben gewoont, en doen verscheyde reijssen gesien te hebben, dat de voorss Maecijcken en Judigh Bosch in gemeenschap te saemen huijs hielden en te saemen aeten en droncken ende bijden woonden coopmanschap deden, verclaere noch verders, dat Judigh Bosch verscheijde reijssen tegen mijn heeft geseijd, de Winckel ende Coopmanschap compt mijn suster Maeijcken meede sij gaet het seije daer in coopen en breght het dan daer het wesen moet, eijndigende hier meede dese mijn verclaringe gevende voren van wel te weetenschap, t selve gesien en gehooft te hebben in die verscheijde huijsen, ende wijle mijn gehouden de waerheijt te getuijgen, sonderlinge daer toe versoch te werden, als in desen, soo hebbn ick t selve niet wilen nochte konnen weijgeren, préntere als nae rechten, in kennisse der waerheijt desen onderteijckent met mijn gewoneijcken hantmerck binnen Leerdam op den 5 jlyu ouden stijl [1696] Dit hantmerck heeft of gestelt Deliana van Thiel met haar eijge hant mijn present mr. Bartholt.

Bron

- Oud Rechterlijk archief Baronie Acquoy inv.nr. 10 (streekarchivariaat West-Betuwe locatie Geldermalsen).

Vraag en aanbod Willem Steucker

J.G.S. Schemmekes

Willem Steucker (j.m.) en Jantie van Rossum (j.d.) trouwen (NG) in Tiel op 21-8-1745. Willem is geboren in Varik, Jantie woont in Tiel. Zij krijgen drie zonen. Johannes (doop Wamel 14-3-1746), Stephanus (doop Tiel 13-2-1748) en Stephanus (doop Tiel 23-1-1750/ overleden Cothen na 1797). De laatste is de voorvader van de Stokers in de Kromme Rijnstreek. Willem is waarschijnlijk een zoon van Oliverus Steucker (1673-1753) en Wilhelmina Jans (-1770). De kinderen van Oliverus worden RK gedoopt en trouwen in Varik. Van Willem is hier echter niets te vinden. In het RK-DTB register van Varik ontbreken echter de dopen tussen 17-12-1720 en 15-7-1724, evenals de huwelijken tussen 1743 en 1746, waarschijnlijk doordat het DTB register door de dijkdoorbraak in 1784 bijna vernietigd was en de pastoor de namen (voor zover leesbaar?) overgeschreven heeft.

De heer Schemmekes is op zoek naar meer gegevens over Willem Steucker en Jantie van Rossum. Zijn adres is : J.G.S. Schemmekes, Vlierweg 56,3991 BD Houten, tel. 030-63 71 795.

Van oude naar nieuwe oppervlaktematens. Een herleidingstabel van morgens naar bunders anno 1830

R.H.C. van Maanen

In het archief van de gemeente Est en Opijnen trof ik een tabel aan waarbij de oude oppervlaktemaat morgens omgerekend was naar de nieuwe oppervlaktemaat bunders. Weliswaar kunnen we aan de hand van bestaande literatuur nagaan hoe groot een morgen was, maar een dergelijke omrekening komt men over het algemeen niet gauw tegen. Vermoedelijk is de tabel opgesteld toen de kadastrale boekhouding rond 1832 werd ingevoerd, waarin gebruik gemaakt werd van de nieuwe oppervlaktematens bunder, vierkante roeden en vierkante ellen. Een morgen was samengesteld uit zes hond en een hond uit honderd roeden (oude maat). De oppervlaktemaat hond werd herleid naar de nieuwe (1820) oppervlaktematens roeden en ellen, zo was een oude "hond" gelijk aan 14 vierkante roeden en 15 vierkante ellen. De oppervlaktemaat morgen werd herleid naar de nieuwe (1820) oppervlaktematens bunders, roeden en ellen, zo was een oude morgen gelijk aan zes hond oftewel in het nieuwe stelsel gelijk aan 84 vierkante roeden en 91 vierkante ellen en vijftig morgens was circa 42,5 bunder, dus zo'n 42.500 m².

De onderverdeling voor de zes hond was als volgt, een hond=14 roeden 15 ellen, twee hond=28 roeden 30 ellen, drie hond=42 roeden 45 ellen, vier hond=56 roeden 61 ellen, vijf hond=70 roeden 76 ellen en zes hond=84 roeden 91 ellen.

In het metrieke stelsel dat in Nederland tussen 1820-1870 toegepast werd, was een bunder gelijk aan een hectare (10.000 m²), een vierkante roede (100 m²) aan een are en een el aan een centiare (1 m²). Verhoeff p. 26 verwijst voor Gelderse plaatsen in zijn werk naar de Gelderse maat in Gelderland in gebruik bij metingen voor officiële instanties, waarbij een morgen van zes honderd roeden 0,865 hectare groot was en een roede 14,44 m². Bij metingen ten behoeve van particulieren was de Rijnlandse maat gebruikelijk, deze was 0,85 hectare, een hond 0,14 hectare en de roede 14,19 m². Als we nu naar Est en Opijnen kijken, dan zien we daar dat een morgen 0,8491 hectare groot was, afgerond naar boven 0,85 hectare, dus de Rijnlandse maat. Verhoeff, J.M. *De oude Nederlandse maten en gewichten*. PJ. Meertens-instituut. Amsterdam, 1983 en Aardoom, L. "Rijnlandse maatvoering in Gelderland": in: *Bijdragen en mededelingen Gelre*, deel LXXX. Vereniging Gelre, Arnhem, 1989, p. 72-90.

Burense maten en gewichten in 1805

L. Meijdam

Mijne Heeren

Ingevolge en ter voldoening aan U leeden resolutie van de 4e, dese hebben wij bij dese de eer aan U Leeden te berichten. Dat aan ons conform de ordonnantie van den voormaligen graaf van Búüren in dato 2e july 1785 is gedemandeerd de generaale ijk over het geheele land van Búüren welke op gezette teiden op het stadhuis alhier door den daar toe bij ons aangestelden ijkmeester ten overstaan van eene commissie uit onze vergadering geschied. Zoo als nog laatselijk in het gepasseerde jaer heeft plaats gehad. Dat dan ook de stad de daer toe benodigde ligger staanders en slaapers en weidere materialen zich heeft moeten aanschaffen welke op het stadhuis alhier worden bewaart except de voet, roede en turfton. Dat ons ordinair gewigt genoegzaam overeen komt met het ordinaire gewigt in Holland, wordende op de stadswaag en op de Koornmolen alhier gebruikt swaar Amsterdams gewigt. Dat het schepel alhier 8 pont op het last. Dat de Buurensche Kan iets of wat kleinder is als de gewoone Nijmeegsche. Dat de Buurensche voet overeenkomt met de Utrechtse of Stichtse voet van 10 duim en dat men 14 voet rekend op de Roede. Dat de alhier gebruyk wordende Turfton inwendig is lang tuschen de bodems 27 Duim, aan de enden kruislings 20½ duim en in de Buik 24¾ duim alles Amsterdamsche maat.

Vertrouwende met deeze opgaave aan U Ieder intentie te hebben voldaan, beveelen wij U ieder in de Genadige Bescherming van den Almachtigen.

Den 10 de September Heil en Eerbied 1805 De magistraat voornoemt ter ordonnantie van de selven/:was Get^e :/ J/G. van der Lith.

Bron

- Oud Archief Buren inv. no. 8 folio verso 190 en folio 191
(Streekarchivariaat Rivierenland, locatie Buren).

Het Viergekroonde- of Bijlhouwersgilde te Culemborg 1700-1726 en 1783-1796 (1803)

R.H.C. van Maanen

Inleiding

In nagenoeg elke stad hebben zogenaamde ambachtsgilden bestaan, zo ook in Culemborg. Helaas hebben de gildearchieven de eeuwen slechts zwaar geschonden doorstaan. Dit geldt ook voor het Viergekroonde gilde waarin onder meer timmerlieden, smeden en metselaars zich verenigden. Van de jaren tussen 1726 en 1783-1796 ontbreken de rekeningen en inschrijvingsregisters, zodat geen goed beeld gevormd kan worden van de ambachtsslieden die toen in de stad Culemborg werkten.

De gildebrief van 1783

Op 22 juni 1783 stelde prins Willem van Oranje een nieuwe gildebrief vast. De reden hiertoe werd min of meer in de inleiding gegeven. De prins was 'geinformeert geworden dat de oude gildebrief of het vorige reglement...in eenige opsigten duyster en in andere buijten observanties is en daarom soo in t generfd tot algemeen niet en welsijn van de goede borgerije onser gemelte stad, als special tot voorkominge van disputen en oneenigheden, mitsgaders tot conservatie van de rust en goede harmonie russen de leeden van het voorsz gilde, allezints nodig weesende, dat het selve gilde volkomen in order gebragt' een nieuwe gildebrief kreeg. In veertig artikelen werd vastgelegd welke beroepsgroepen tot het gilde gerekend werden, de samenstelling van het bestuur, de financiën, de rechten en plichten van de gildeleden en de gildebuis. In de rekening over 1714 is een post opgenomen waarbij f 01:10:00 werd betaald voor het 'uytschrijven van den ouden gildenbrief tot beter lesinge en opschrift op t boek'. Tot het gilde werden gerekend de huis- en de sloopstimmerlieden, de kistenmakers (bedoeld zal hier zijn

schrijnwerkers?), wagen- of radmakers, stoelendraaiers- en makers, kuipers, mandenmakers, hoepsnijders, huis- en hoefsmeden, schop- en spademakers, metselaars, steenhouwers, lei- en strodekkers en tenslotte glazenmakers en ververs.

Bestuur of overliden

Elk jaar werd in principe op de gewone teerdag door de magistraat de zittende gildemeester en de twee medehelpers - deze drie werden ook wel aangeduid als overliden - bedankt. Zij werden of opnieuw voor een jaar aangesteld of vervangen door een nieuwe gildemeester c.q. medehelpers. Besluiten werden met meerderheid van stemmen genomen, waarna de overliden het afhandelden, onder voorbehoud van het recht van de magistraat nader te besluiten. De gildemeester was verantwoordelijk voor de inkomsten van het gilde en de gildebuis en het bijhouden van een behoorlijke boekhouding. Op de teerdag moest ten overstaan van de gecommiteerden uit de magistraat, het gilde en de gildebuis, ieder apart, verantwoording over de rekening worden afgelegd op de gildekamer met geopende deuren, zodat alle gildebreeders in de gelegenheid waren hierbij aanwezig te zijn en zo nodig hun belangen te behartigen. Dit zogenaamde teren mocht echter alleen plaatsvinden met voorkennis en instemming van de drossaard of schout en wanneer er voldoende geld in de kas was. Bleek namelijk na het afhoren van de rekening een positief saldo te zijn, dan werd dit 'op eene bekwaame plaats verteert en geconsumeert' door de gecommiteerden uit de magistraat, de overheden en de gildebreeders. Hierbij was het niet toegestaan ongevraagd de kamer te betreden waar de gecommiteerden en de overliden zich ophielden. Deed men dit wel, dan bedroeg de boete tien stuivers ten profijt van het gild en moest men dadelijk de kamer verlaten. Tijdens het teren moest een ieder zich ordentelijk en fatsoenlijk gedragen en geen ruziemaken, dit op straffe van dadelijk de teerkamer te moeten verlaten en een boete van drie gulden ten profijt van het gild, ongeacht de actie door de officier te ondernemen. Elke baas of meester die het gild gewonnen had, moest twee dagen voordat de teerdag plaatsvond, tot (mede)dckking van de kosten drie stuivers aan de gildemeester betalen. Bij nalatigheid mocht men niet teren. Met goedkeuring van de magistraat benoemden de overheden wanneer zich een vacature voordeed een procureur voor het gilde en een bode, elk op een jaartraktement van drie gulden en de zich voordoende profijten. De bode was belast met het doen van alle aanzeggingen, citaties, excenties en in het algemeen alle exploten van het gilde aangaande. Deze werkzaamheden mocht hij niet door iemand anders laten verrichten, tenzij hij belet was vanwege ziekte, afwezigheid of andere wettige redenen. Daarnaast was hij - met schriftelijke toestemming van de officier - expliciet belast met de uitvoering van de uitspraken van de overheden. Het was aan de bazen, knechten en anderen op straffe van een boete niet toegestaan zich in woord of daad, direct of indirect uit te laten ten overstaan van de overliden over de wijze waarop zij hun functie uitvoerden. Op de eerste overtreding stond een boete van drie gulden, de tweede

keer zes gulden en bij de derde keer was het ter arbitrage van de magistraat, los gezien van de actie die de officier ondernam na bevinding van zaken.

Vergaderingen

Wanneer iemand de overliden verzocht bijeen te komen, was aan kamerhuur en verteringen f01:10:00 verschuldigd, te betalen door degene die in het ongelijk werd gesteld. In geen geval mochten de kosten ten laste van het gilde komen. Kon een van de drie overliden vanwege ziekte of afwezigheid de belegde bijeenkomst niet bijwonen, dan werd door de resterende één van de oudste gildebreeders aangewezen. Wanneer iemand zich door de gang van zaken benadeeld voelde, kon hij of zij via een verzoekschrift aan de magistraat kenbaar maken. Nadat de magistraat de overliden had gehoord, nam zij een besluit. Werde de betrokkene echter in het ongelijk gesteld, dan stond hierop boven de kosten nog eens een boete van drie gulden, ten profijt van het gilde.

Toelating tot het gilde

Het was niet toegestaan binnen de stad Culemborg een gildeambacht tegen het genot van enig loon of vergoeding uit te oefenen, wanneer men niet deel uitmaakte van het gilde. De boete bij overtreding van dit gebod was drie gulden ten profijt van het gilde en waarbij direct door de overliden de voortgang van het werk werd stilgelegd. Ging men dan toch weer aan de slag, dan wachtte een arbitraire correctie door de magistraat en zelfs een 'ontseggings' van de stad boven het hoofd. Wanneer men als baas of meester wilde worden toegelaten, moest eerst het burgerschap zijn verkregen van de magistraat en bovendien de proef voor het desbetreffende ambacht te zijn afgelegd. Wanneer men als baas was toegelaten, vond de inschrijving in aanwezigheid van de gildemeester en de medehelpers plaats en moest aan het gilde f 4,- worden betaald naast zes vanen bier, elk à acht stuivers, voor de overliden en twaalf stuivers voor de bode. Het was overigens aan de knecht die nu baas of meester werd niet toegestaan van deze bedragen te mogen aftrekken hetgeen hij als knecht al eerder had betaald. Wanneer een baas iemand, binnen Culemborg woonachtig, als knecht aannam, die nergens het gild gewonnen had binnen plaatsen waar gekwalificeerde gilden aanwezig waren, moest binnen veertien dagen voor de gildemeester deze knecht worden ingeschreven en f 01:10:00 worden betaald ten behoeve van het gilde, vier vanen bier voor de overliden en zes stuivers aan de bode. Ging het om een vreemde knecht, dan wil zeggen iemand die van buiten was gekomen, kon de baas volstaan met wekelijks twee stuivers te betalen, dit bedrag in te houden op het loon van de knecht net zo lang tot ook hier de eerder genoemde aanneempningen voor een knecht voldaan waren. Ook hier was een inschrijving binnen veertien dagen verplicht op straffe van een boete van telkens f 3,-. Ook wanneer een leerjongen werd aangenomen, was een inschrijving binnen veertien dagen voor de

gildemeester verplicht op straffe bij nalatigheid van *f* 3,-. Kosten inschrijving bedroegen twaalf stuivers voor het gilde en vier vanen voor de overlieden en zes stuivers voor de bode. Had een leerjongen zijn leerjaren uitgediend en het loon van een knecht ging verdienen, dan moest de baas aan het gilde nog eens drie schellingen of achttien stuivers betalen. Wanneer een vreemde baas van een burger of ingezetene van de stad Culemborg enig timmer-, metsel-, glas-, verf- of ander werk aannam, terwijl hij hiervoor niet het gild had gewonnen, moest een het volle gildebedrag voor een baas ineens worden betaald. Dan nog werd hij niet eerder als baas erkend dan te hebben voldaan aan de overige eisen, maar waar toe 'nogtans het aangenomen werk selvs voor een proef, aldaar gerequireert sal mogen werden genomen'. Aannemers van werken aanbesteed vanwege de domeinen, de stad, het gemeneland, de kerken, het weeshuis en het gasthuis waren vrijgesteld van dit gildgeld.

Arbeidsovereenkomsten

Zowel een baas als zijn knecht waren wederzijds aan regels gebonden, waarbij niemand eenzijdig de betrekking mocht opzeggen, maar de afgesproken periode moest afmaken, of men wel of niet een ander handwerk wilde beginnen of ter hand nemen. De op te leggen boeten bedroeg *f* 3,- ten behoeve van het gild met nog steeds de verplichting de afgesproken periode te volbrengen. Wanneer beide partijen echter anders overeenkwamen of wanneer de baas vanwege overlijden of anderszins uit het gilde trad, kon van de verplichting worden afgezien. Om enig geschil daarover te voorkomen, werd door de gildemeester in het gildeboek aangetekend voor welke periode een knecht werd aangenomen, voor welke inschrijving drie stuivers verschuldigd waren, de ene helft te betalen door de baas, de andere helft door de knecht. Het gaat hierboven steeds om een vaste betrekking. Wanneer een knecht zich niet voor een vaste periode verbond, dan mochten beide partijen de betrekking met wederzijdse instemming opzeggen, mits elkaar acht dagen van tevoren hierover te hebben ingelicht. Die bewuste acht dagen moesten wel weer worden uitgediend. Liet de knecht dit na dat werd hij dagelijks twaalf stuivers gekort, liet de baas dit na dan was hij aan de knecht *f* 3,- verschuldigd. Het was aan de bazen niet toegestaan een knecht, werkzaam bij een andere baas binnen de stad Culemborg, aan te nemen of indien hij hem al aangenomen heeft aan het werk te stellen, alvorens nagegaan is of de bewuste knecht bij zijn laatste baas de arbeidsperiode heeft volbracht en eventuele schulden heeft voldaan, liet de nieuwe baas dit na, dan was hij een boete van *f* 2,- aan het gilde verschuldigd en moest de knecht alsnog bij zijn oude baas terug keren. Overigens moest een knecht wanneer hij zich wilde 'verplaatsen' of van winkel veranderen bij de gildemeester een briefje hiertoe halen, kosten twaalf stuivers, waarvan negen voor de knecht en drie voor de nieuwe baas. Een knecht afkomstig van buiten de stad, maar wel afkomstig uit een stad met gekwalificeerde gilden en het knechtengild al gewonnen hebbende, betaalde zelf twaalf stuivers, een knecht die uit zijn leerperiode kwam, betaalde zes stuivers. Zoals gebruikelijk bij nalatigheid een

boete, te weten een *f* 1,-. Een baas die het gild gewonnen had, stond het vrij om bij een andere voorknecht (baas?) te gaan werken, zonder daarmee het gildenrecht te verliezen. En bij het overlijden van een baas, mocht zijn weduwe de functie van haar man voortzetten zonder opnieuw het gilde iets daarvoor te hoeven betalen.

Voorkomen concurrentievervalsing

Vreemd genoeg worden in deze gildebrief geen bepalingen vastgelegd over bijvoorbeeld de af te leggen proef en met name over het voorkomen van concurrentievervalsing. Nemen we als voorbeeld de gildebrief van het Gorinchemse Drie Koningengilde voor timmerlieden en schrijnwerkers, dan vinden we hier wel dit soort bepalingen in terug. Zo wordt daar nauw omschreven waaruit de proefstukken voor timmerlieden en schrijnwerkers (ook wel kistemakers genoemd) bestonden.

De gildebus

In 1783 schreef men dat enkele jaren eerder een gildebus was opgericht. Dit is bezijden de waarheid. Immers, op 14 november 1718 werd bij meerderheid van stemmen besloten dat in de toekomst bij het winnen van het gild en het drinken van de vanen het gildengeld contant moest worden betaald en worden gestoken in een daartoe te maken gildenbus. Op 8 november 1723 werd dit besluit nogmaals genomen. In 1720 werd in de rekening vermeld dat voor het maken, met ijzer beslaan en vervolgens schilderen van de gildenbus *f* 04:00:00 was uitgegeven. Een mogelijke verklaring kan zijn dat na 1723 de gildebus was opgeheven en vervolgens weer opgericht. De aantekening in de nieuwe gildebrief pleit ook enigszins voor deze veronderstelling. Hier is sprake van dat de oude gildelieden alle nog openstaande posten in het gildeboek tussen 1 juni 1758 en 6 juli 1761 voor wat betreft de bus moeten voldoen. In 1783 werd bepaald dat alle nieuwkomers in het gilde lid, automatisch lid werden. De oude gildeleden werd het vrijgelaten wel of geen lid te worden. Werden zij geen lid, dan konden zij ook nergens aanspraak op maken. Gedurende de eerste drie jaar betaalde men wekelijks een stuiver tussen november-februari en tussen maart-oktober twee stuivers, tenzij men ziek was of geen inkomsten had genoten. Gedurende deze drie jaar kon men geen aanspraak maken op een uitkering. Een ieder was verplicht zijn weekgeld ten huize van de gildemeester op de eerste zondag van de maand te betalen. Wanneer een lid meer dan een week ziek was, kon hij gedurende de rest van zijn ziekte aanspraak maken op een wekelijkse uitkering van *f* 1,-. Bij het overlijden van een lid werd *f* 20,- uitgekeerd. De gildeleden moesten op straffe van zes stuivers bij de begrafenis assisteren, tenzij gewettigd afwezig.

Opheffing gilde

In de Franse tijd is een definitief einde gekomen aan de gilden. Naar aanleiding van een koninklijk besluit van 30 januari 1808, stelde het stadsbestuur op 14 november een stuk op waarin ingegaan werd op het nut van gilden in het algemeen en voor de stad Culemborg in het bijzonder. Het instellen van gilden zou oorspronkelijk als oogmerk hebben gehad om binnen een stad bekwame ambachts- of werklieden te krijgen, waarbij het noodzaak was niemand toe te laten zonder zijn bekwaamheid te hebben bewezen hetzij door het doen van een proef hetzij door het tonen van attestatie en bewijzen van andere plaatsen en voorkomen moest worden dat vreemdelingen zich in een stad vestigden en hier een functie bekleedden of een ambacht uitoefenden, alvorens het burgerschap te hebben verworven. Het eerder genoemde besluit schafte in artikel 5 beide redenen af. Met het tonen van een patent voor een ambacht, werd alleen maar aangetoond dat de landelijke impost was betaald. Dus, schreef het stadsbestuur, 'schijnt de nuttigheid van gilden voor de reden weinig of niet te zijn en hoofdzakelijk zo niet alleenlijk te zullen dienen om een fonds op te richten waaruit de leden tot een gilde behorende zullen worden gealimenteert in cas van armoede of ziekte'. Leden behorende tot een gilde moesten dan ook zo min mogelijk worden bezwaard met contributies voor een gilde. Het enig nut van de gilden voor de stad scheen te zijn om de werken ambachtslieden, wanneer die tot een gilde behoorden, des te beter te doen bekend zijn en waardoor beter kon worden nagegaan of zij geen malversaties pleegden en waardoor aan de overige ingezetenen op de ene of andere wijze nadeel werd toegebracht Verder vond men het raadzaam om allerlei bezwaren van gildeleden ter zijde te schuiven omdat deze alleen waren gericht om de 'gildebusen en inzameling van gelden te stijven ten einde op de teerdag van elk gilde des te rijkerlijker te kunnen teren'. Het aannemen van leden door gilden alleen om de inkomsten van de gildebussen te vergroten, moest dan ook worden voorkomen.

De jaartallen achter de persoonsnaam hebben betrekking op de datum van inschrijving in de gildenregisters. De gildeboden deden ook dienst als stadsboden en verrichtten ook diensten voor het gemeneland van Culemborg.

Adriaensen, Jan, >1702-1703<. Leerling hoepmaker.

Aelst, Evert van, 1714-1720. Het knechtsgildengeld werd in 1714 betaald door Dirk Boekweyt. Betaalde als metselaarsbaas op 17 juli 1720 de tweede helft van het gildengeld.

Aersen, Wouter, >1702-1703<. Leerling metselaar bij Dirck van Berg.

Aarernem, Willem van, 1783. Timmermansbaas.

Arnhem, Willem, 26 november 1790. Woonde op Golberdingen. Metselaarsbaas.

Aarnem, Willem van, 15 oktober 1793. Timmermansbaas.

As, Matthijs van, 1783. Metselaarsbaas. Medehelper 1783.

Asch, Johannes Elisse van, 9 februari 1712. Leerling timmerman bij Anthony Eersten.

Aspere, Johannes van, 1 januari 1791. Arie Stigter betaalde het gildengeld. Timmermansbaas.

Auzems, Gijsbertus, 8 juli 1789. Zijn baas Willem Swartjes betaalde het gildengeld. Wagenmakersknecht.

Auzen, Johannes, 31 mei 1792. Als leerjongen stoelendraaier en -matter bij G. van Deventer.

Ausem, Klaas, 26 augustus 1789. Timmermansbaas.

Ba[e]ten. Jacobus, 19 april 1696-1722. In 1696 leerling metselaar bij Jacobus Heusdens. Betaalde in 1707 de wederhelft van het gildengeld als meester metselaarsbaas. Gildemeester in 1720-1722 en medehelper in 1718-1720.

Balfers, Gijsbert, 8 juli 1789. Woonde op Golberdingen. Na door de stad als burger te zijn aangenomen, toegelaten tot het gilde. Timmermansbaas.

Beek, Jacobus van, >1715-1718<. Timmermansbaas. Betaalde het hele gildengeld.

Bemmel, Cornelis van, >1715-1718<. Leerling timmerman bij Jacobus van Beek.

Bemmel, Gijsbert van, 16 juni 1710. Betaalde als rademakersbaas de tweede helft van het gildengeld. In 1707 werd een meester rademaker Bart van Bemmel vermeld, identiek aan Gijsbert?

Bentem, G. van, 12 juli 1786. Timmermansbaas.

Bentem, Lambertus van, 11 juni 1789. Timmermansbaas.

Berg, Gerard van den, 1783-1789 († 23 oktober). Leidekkersbaas.

Berg, Jan van den, 23 augustus 1790. Timmermansbaas.

Bergen, Lijsbeth van, 1714. Bezembinder. Betaalde het hele gildengeld.

Bernebeek/Beek, Dirk Berrense, 24 mei 1786. Glazenmaker en verversbaas.

Bernebeek, Johannes van, 17 juni 1789. Om voor twee jaar als glazenmaker en ververleerling te gaan werken bij zijn vader Dirk van Bernebeek.

Bernebeek Dirkszoon, Piet van, 5 april 1792. Ging werken bij zijn vader als glazenmaker en ververleerling.

Beurden/Beurte/Burten, Arie van, 1783. Wagenmakersbaas. Medehelper 1789-1791.

Beurden/Buiten, Gijsbertus van, 10 december 1791. Zijn vader A. van Beurden betaalde het gildengeld. Wagenmakersknecht.

Beurden/Buiten, Jan van, 5 september 1790. Wagenmakersleerjongen bij zijn vader.

Bisschop, Jan Gerritsz, 8 juli 1709. Metselaarsbaas. Betaalde het gildengeld niet.

Blensing, Gerit, 1707. Leerling glasmaker. Het knechtsgildengeld werd betaald door Johannes van Everdingen.

Bitteren, Cornelis den, 1707. Leerling stoelmaker. Het halve gildengeld werd betaald door Abraham van Tiel.

Bitteren, Willem den, >1715-1718<. Wielenmakersbaas. Betaalde de tweede helft van het hele gildengeld.

Blitterswijk, Arie van, 25 juli 1789. Stoelenmakers- en draaiersbaas.

Blotkamp, Jan, 11 juni 1789. Timmermansbaas.

Boekweijt, Dirk Jansz, 8 juli 1709->1715-1718<. Betaalde het hele gildengeld als metselaarsbaas. Tussen >1715-1718< aangeduid als meester metselaar.

Boekweijt, Willem Jansz, 11 december 1708. Betaalde het hele gildgeld als metselaarsbaas. Meester metselaar. Medehelper 1718-1720 (†).

Bommelaer, Antony, 13 juni 1723. Leerling bij meester metselaar Cornelis van Roijen.

Borgstijn, Cornelis, 20 juni 1789. Stoelenmakers- en draaiersknecht.

Bos, Hannes van den, 24 mei 1786-1789 (overleden). Timmermansbaas.

Bosch, Jan Hendrikse van den. Medehelper 1698-1704.

Bosschaart Rijnberk, Jan, 5 april 1792. Ging werken bij Adrianus Tukker als leerlingeidekker.

Brekevelt, Gijsbert, 1783. Overleden voor de teerdag (op 27 mei 1789). Metselaarsbaas.

Brenk, Aert Jansz van den, 9 februari 1712. Bezembindersbaas.

Brenk, Cornelis Jansz van den, 9 februari 1712-1714. Leerling bezembinder bij zijn broer Aert. Betaalde in 1714 als bezembindersbaas de tweede helft van het gildengeld.

Broeckhuijse, Anthonij van, 4 juli 1789. Timmermansleerjongen.

Bron, Dirk, 1783. Wagenmakersbaas.

Bron, Markus/Merkes, 1783. Wagenmakersbaas. Medehelper 1783.

Brouws, Cornelis, 23 mei 1721. Leerling kuiper bij Cornelis van Osch.

Bruijn, Klaas de, 1700. Meesterstoelenmaker.

Clerk/Clerq, Gijsbert de, 8 maart 1698-1726. Leerling leidekker bij De Jouwer. Betaalde op 9 februari 1712 als leidekkersbaas de tweede helft van het gildengeld. Als meester leidekker medehelper tussen 1723-1726.

Coedam, Niklaas, 12 februari 1790. Timmermansknecht.

Coedam, Piter, 19 april 1723. Metselaarsbaas. Betaalde de tweede helft van het gildengeld.

Cnobbout, Aert. Gildemeester 1698-1701.

Cnobbout, Jan Dirkse, 1692. Leertimmerknecht bij Van Rooijen.

Knobbout, Joost, 18 november 1726. Leerling stoelenmaker bij Hendrik van Thiel.

Copier, Jacobus, 1693. Metselaarsleerjongen bij Gijsbert Vlas.

Copier, Leendert, 1 augustus 1789. Bij Pieter van der Kleeff als stoelenmakers- en draaiersleerjongen.

Crane, heer Johan Willem de, 1713. Betaalde het hele gildengeld omdat hij een vreemde timmerman werk liet uitvoeren.

Datin, Johan, 2 juni 1710. Klompenmakersbaas. Betaalde het volledige gildengeld.

Dekker, Andries, 17 juli 1720. Leerling timmerman bij Van Beek.

Denik, Albertus, 10 december 1791. Zijn vader Cornelis Denik voldeed het gildengeld. Glazenmakersknecht en verver.

Deenick, Bart, 1763-1789. Glazenmaker en verversbaas.

Deenick, Cornelis, 1761-1789. Glazenmaker en verversbaas. Dezelfde als de gildebode C. Denik. Gildebode 1789-le helft 1794?

Denninck, Leendert, 23 april 1724. Leerling glazenmaker bij Jan [van] Heumen.

Denik Albertzoon, Leendert, 17 juni 1789. Glazenmakersknecht en verver.

Denik Corneliszoon, Leendert, 17 juni 1789. Glazenmakersknecht en verver.

Denik, Matijs, 10 december 1789. Zijn vader Albertus Denik voldeed het gildengeld. Glazenmakersknecht en verver. Gildebode 31 juli 1796-1803.

Deenik, Steeve[n], 17 juni 1789. Glazenmakers- en verversbaas.

Deventer, Dirk van, 27 juni 1789. Stoelenmakers- en draaiersknecht.

Deeventer Gerretzoon, Gerret van, 17 mei 1786. Stoelenmakers- en draaiersbaas.

Deeventer Philipssoon, Gerrit, 7 juni 1786. Ging werken bij zijn oom G. van Deventer als stoelenmakers- en draaiersknecht.

Deventer, Jan van, 1764-1789. Stoelenmakers- en draaiersbaas.

Deeventer, Philip van, 1764-1789. Stoelenmakers- en draaiersbaas.

Drunk, Willem van, 5 juni 1725. Leerling kuiper bij Dirk Rademaker.

Dijker, Gijsbart, 23 augustus 1790. Timmermansknecht

Dijcker, Geert Goijert, 1700. Betaalde het halve gildengeld als timmerman.

Dijcker, Goijert, (1688) 1702/1703-1706. Timmermansbaas. De Goijers Cornelissen Dijker in 1688 leernecht bij Willem van Rooijen?

Dijck[er], N.N., 1702-1703. Timmermansleerjongen bij zijn broer Goijert Dijcker.

Dijkers, Leendert, 13 mei 1789. Timmermansbaas.

Ekeron, Cornelis, 1713. Het halve of knechtsgildengeld werd betaald door meester rademaker Willem Versteeg.

Erkelens, Peter, >1702-1703<. Leerling metselaar.

Es, Adrianis van, 13 mei 1789. Timmermansbaas.

Es, Johannes van, 13 juni 1789. Timmermansknecht.

Esse, Eres van, 1783. Timmermansbaas. Identiek aan de medehelper Ernst Essen op 21 november 1791?

Essen, Jacobus van, 1746-1789. Timmermansbaas.

Esse Jaanssoon, Jakobes, 24 mei 1786. Timmermansleerjongen aangenomen door Ringelestijn.

Everdingen, Antonij van, 23 mei 1721. Leerling timmerman bij Antonij van Duijkersloot

Everdingen, Johannes Hendrik van. Medehelper 1702-1712.

Foree, Cornelis, 30 juni 1726. Leerling timmerman bij Piter Verkerk.

Foree, Johannes, 16 april 1708-1726. Betaalde het hele gildengeld als glasmakersbaas. In 1726 gildemeester en in 1720-1726 medehelper.

Gardere, Bart Jansz van, 25 juli 1723. Leerling metselaar bij Johannes van Gasteren.

Gasteren, Johannes van, 1695-1726. Leerling metselaar bij Hendrik Aertsz van Gasteren. Tussen 1715-1718 betaalde ene Johannes Meertensz van Gasteren als metselaarsbaas de tweede helft van het gildengeld.

Gasteren, Johannes van, 25 juli 1789. Bij Gerrit van Deventer als stoelenmakers- en draaiersleerjongen.

Gasteren, Maarten van, 20 juni 1789. Stoelenmakers- en draaiersknecht.

Gerritsz, Jacobus, 5 mei 1710. Klompenmakersknecht. Glaudi Tirion betaalde het knechtsgildengeld.

Gevelhof, Gijsbert, 6 augustus 1719-3 september 1724. In 1719 leerling glazenmaker bij Evert van Heumen. Betaalde in 1724 de tweede helft van het gildengeld.

Gilbert, Jan/Johannes, 8 september 1698-1720. In 1698 timmermansleerknecht bij Japick van Ooit. Betaalde op 17 juli 1720 als timmermansbaas de tweede helft van het gildengeld.

Gorkom, Jan van, 15 april 1725. Leerling metselaar bij Johannes Huisdens.

Grootveld, Anthony, 27 juni 1789. Timmermansknecht.

Gudden, Dirck, 1663. Scheepstimmerman.

Gijsbertsz, Claas, 17 november 1712-1723. Het knechtsgildengeld werd betaald door meester rademaker Willem Versteeg. Op 11 januari 1719 betaalde ene Claas Gijsbbertsz van der Hoef als rademakersbaas de tweede helft van het gildengeld.

Haarlem?, Fremijn van, 4 juli 1789. Metselaarsbaas.

Haas, Albert de, 1754-1789. Glazenmaker en verversbaas.

Haas de Jonge, Albert de, 17 mei 1786. Timmermansbaas.

Haas, Boudewijn de, 11 juni 1789. Timmermansknecht.

Haas, Jacobus de, 17 juni 1789. Glazenmakerskecht en verver.

Haas, Johannes de, 1789-23 februari 1793. Moest op 22 juli 1789 f 03:00:00 boete aan het gilde betalen omdat hij ondanks een verbod als verver en glazenmaker bij de gebroeders Van Heumen werkte. Vervolgens toegelaten tot het gilde en het gildengeld betaald. Ingeschreven als glazenmaker en verversbaas in 1793.

Hardenton zie Herenten.

Haren, Rijck van, 2 juli 1726. Leerling kuiper bij Dirk Rademaker.

Herenton, Josiwa/Josewa, 1701-1704. Glasmakersbaas. Betaalde voor de zoon van Maes Geurzen f 03:00:00. Onduidelijk of het hier zijn eigen inschrijving als glasmakersbaas betreft.

Herenton, N.N., 1704. Leerling glasmaker bij zijn vader Josewa Herenton.

Herenton, Theodorus, 1 juli 1711. Glasmakersbaas. Betaalde de tweede helft van het gildengeld. De leerling uit 1704?

Herme, Bemerdus van, 12 mei 1786. Glazenmaker en verversbaas.

Herpen, Arnoldus van, 1 april 1790. Aangeduid als timmermansleerknecht bij Piet Verkerk.

Herpe, Jakobes van, 20 mei 1786. Schoppen- en spadenmakersbaas.

Heumen, Evert van, 1719-1720. Nam in 1719 Gijsbert Gevelhof als jongen in dienst. Betaalde op 30 januari 1720 als glazenmakersbaas het hele gildengeld.

Heumen, Evert van, 6 juni 1789. Metselaarsknecht.

Heusdans, Reynier. Gildemeester 1776 (†).

Hilte, Pieter van, 1783. Timmermansbaas.

Hintem, Jan van, 20 mei 1786. Schoppen- en spadenmakersbaas.

Hoef, Van der. zie ook Gijsbertsz

Hoef, Dirk Gijsbertsz van der, 19 april 1723. Leerling rademaker bij Claas Gijsbertsz van der Hoef.

Hoek, Bastiaan van den, 1707. Leerling rademaker. Het halve gildengeld werd betaald door meester rademaker Bart van Bommel.

Hoeks, Jurrie, 27 juni 1789. Wagenmakersknecht.

Hoevenaer, Lambert, 24 juni 1696. Leerling kuiper bij Johannes van Osch.

Huijsman, Christiaan, 24 februari 1794. Strodekkersbaas.

Jansen, Hermanus, 23 augustus 1790. Timmermansknecht.

Jansz..., Jan, 29 oktober 1711. Leerling stoelenmaker bij Abraham van Tiel.

Janszoon, Theodorus, 2 juni 1792. Leerling timmerman. Pieter Onderbuijs betaalde het gildengeld.

Jansz, Willem, 19 april 1709. Timmermansbaas. Betaalde niet het gildengeld. Memoriepost in de rekening.

Jansz, Willem, 5 juni 1725. Leerling rademaker bij Albert Kersenaer.

Jas, Frederik, 30 juni 1726. Leerling kuiper bij Cornelis van Osch.

Jolie, Jan, 1 december 1789. Metselaarsbaas.

Jouwer, Salomon de, 1701. Meester klompenmaker.

Jouwer, De, 1697. Leidekker.

Kempen, Andries van. Meester timmerman. Gildemeester 1713-1718. Medehelper 1705-1712.

Kersenaer, Albert, >1715-1718<-1725. Betaalde als rademakersbaas het hele gild.

Keyser, Jan de, 7 april 1720. Leerling timmerman bij Cornelis Odijk.

Keyser, Johannes de, 5 juni 1725. Leerling kuiper bij Cornelis van Osch.

Kleef, Christiaan van, 12 juli 1786. Stoelenmakers- en draaiersbaas.

Klerk, Jacob de, 13 mei 1789. Timmermansbaas.

Klompe, Wouter Dirkse de, 4 mei 1794. Timmermansknecht.

Klugt, N.N., 6 oktober 1793. Timmermansbaas.

Knobbout zie Cnobbout.

Knuppel, Hendrik, 1789. Timmermansbaas.

Koenen, Arien, 1714. Strodekkersbaas. Betaalde het volledige gildengeld, door de magistraat vastgesteld op f 01:10:00.

Kok, Johannes de, 20 april 1720. Glazenmakersbaas. Betaalde het volledige gildengeld.

Kool, Dirk, 1714. Het knechtsgildengeld werd betaald door meester metselaar Jan Brantsz.

Kreeft, Elias, 8 juli 1710->1715-1718<. Betaalde als schrijnwerkersbaas het hele gildengeld. In 1713 vermeld als meester schrijnwerker en timmerman.

Kroon, Antony, > 1715-1718<. Leerling timmerman bij meester Elias Kreeft.

Kufdeus, Johannes, 1681. Leerling metselaar bij Jacobus van Bommel.

Lab[b]ee, Nikolaas, 1783. Timmermansbaas. Gildemeester 1789-<21 november 1791 (†).

Labee, Pieter, 2 juni 1792. Timmermansknecht.

Leen, Cornelis van, 18 november 1725. Leerling timmerman bij Andries van Kempen.

Leeuw, Dirk de, 11 juni 1789. Metselaarsbaas.

Leeuw, Huybert de, 1758-1789. Metselaarsbaas.
 Leeuw, Johannes de, 1747-1789. Stoelenmakers- en draaiersbaas.
 Leeuw, Johannes [de], 25 juli 1789. Stoelenmakers- en draaiersbaas.
 Leeuw, Johannes de, 13 mei 1789. Metselaarsbaas.
 Leeuw, Wouter de, 23 februari 1793. Zijn broer Hannes [Johannes] betaalde het gildengeld. Metselaarsknecht.
 Leeuwen, J. van, 10 december 1791. Gildengeld betaald door Kasper Raveswaaij. Kuipersknecht.
 Leeuwen, Wouter van, 7 januari 1727. Metselaarsbaas. Betaalde het volledige gildengeld.
 Liber, Jan, 17 juni 1789. Bij Leendert Dijkers. Timmermansknecht.
 Liefant, Willem van, 17 mei 1786. Stoelenmakers- en draaiersbaas.
 Limborgh. Gildebode oktober 1794-7 juli 1796.
 Linde, Jan van der, 20 mei 1786. Schoppen- en spadenmakersbaas.
 Lokhorst, Arnoldus, 1706. Timmermansleerjongen bij Goijert Dijker.
 Lokhorst, Cornelis van, 1 juli 1711. Leerling timmerman en schrijver bij Elias Kreeft.
 Mensborg, Jan van. Gildebode 1708.
 Mensborg, Joost van, 30 juni 1726. Leerling metselaar bij Johannes van Gasteren.
 Mensborg, Peter van, 3 september 1724. Leerling metselaar bij Johannes van Gasteren.
 Merkus, Johannes, 1702-1703. Leerling glasmaker bij Jan van Everdingen.
 Meteren, Jan van, 1704. Stroodekkersbaas.
 Meyer, Ernst, >1715-1718<. Leerling timmerman bij Jacobus van Beek.
 Middelkoop, Gijsbert van, 25 juli 1723. Leerling timmerman bij Piter Verkerk.
 Mites, Gerrit, 13 september 1790. Scheepstimmerman.
 Munster, Lambert, 1715-1718<. Leerling metselaar bij Johannes van Gasteren.
 Munster, N.N. van, 23 februari 1793. Timmermansleerjongen. Zijn moeder, de weduwe van Arnoldus van Munster, betaalde het gildengeld.
 N.N., Dirk, 17 juni 1709. Timmermansleerjongen bij Ockert Gijsbertsz van der Pijl.
 N.N., Jan, 8 juli 1710. Betaalde als lademakersbaas het hele gildengeld.
 N.N., 1704. Leerling metselaar bij Jan Cosen Jol.
 N.N., 14 april 1723. Leerknecht en kostgang om te leren kuipen bij Jan Vernooij. Bij akkoord om redenen betaald f 00:15:00.
 Nethenus, N., 1707. Leerling kuiper. Jan van Utrecht betaalde het halve gildengeld.
 Nieuwland, Nicolaus, 18 mei 1723. Kuipersbaas. Betaalde het volledige gildengeld.
 Nonswijk, Josua van, >1715-1718<. Glazenmakersbaas. Het hele gildengeld werd pro memorie in de rekening verantwoord.
 Noort, van zie van Oort.
 Odijck, Cornelis Jans van, 1685-1726. Timmermansbaas. In 1723-1726 gildenmeester en medehelper 1720-1722.

Odijck, Gijsbert van, mei 1711. Leerling kuiper bij Jan van Utrecht.
 Oldemark, Adam Coenraadsz, 1707-1725. De meester stoelenmaker Philip betaalde in 1707 het halve gildengeld. Betaalde zelf als stoelenmakersbaas in 1714 de tweede helft van het gildengeld.
 Onderbuijs, Daniel, 1700. Metselaarsleerjongen bij Gijsbert Vlas.
 Onderbuijs, Rut Geretse, 20 mei 1786. Timmermansbaas.
 Onderbuijs, Witte, 1750-1789. Timmermansbaas.
 Osch, Johannes van, 24 juni 1696-1701. Kuipenmakersbaas.
 Otter, Comelis den, 24 mei 1786. Strodekkersbaas.
 Peterse, Jan, 1706-1714. In 1706 timmermansleerjongen bij Andries van Kempen. In 1714 de wederhelft van het gildengeld als timmermansbaas betaald.
 Poel, Godert van der, 8 juli 1790. Leerjongen voor twee jaar bij De Haes.
 Pompe, Willem, 1759-1789. Wielendraaiersbaas.
 Pijl, Hendrik van der, 20 juli 1721. Leerling timmerman bij Andries van Kempen.
 Pijl, Ockert Reijerse van der, 1694-1711. In 1694 timmermansleerjongen bij Jacob van Oort. Betaalde in 1706 als timmermansbaas de wederhelft van het gildengeld; de eerste helft had hij al betaald.
 Rademaker, Dirk, 16 juni 1710-1726. Kuipersbaas. Betaalde het gildengeld.
 Rademaker, Hermandus, 14 juli 1714. Leerling kuiper bij zijn broer Dirk.
 Rademaaker, Hermanus, 1758-1789. Kuipersbaas. De Hermandus uit 1714?
 Raveswaaij, Jacobus, 1749-1789. Kuipersbaas.
 Raveswaaij, Kasper, 17 mei 1786. Kuipersbaas.
 Reijnierse, Johannes, 1793. Metselaarsbaas. Betaalde het halve gildengeld.
 Ridder, Jan de, 1783. Timmermansbaas.
 Ringelsteijn, Floris van, 1741-1789. Timmermansbaas.
 Roijen, Cornelis van, 1714-1726. Meester metselaar. Betaalde het hele gildengeld. In 1704 leerling metselaar bij Gijsbert Hendricksz?. In 1726 medehelper.
 Roijen, Gerrit van, 1700-1714. Leerling metselaar bij Rut Verbeeck. Betaalde in 1714 als meester metselaar het hele gildengeld.
 Rooyen, Jan van, 4 mei 1794. Timmermansknecht.
 Rooijen, Thonis Comelisz, 1647. Timmerman.
 Rosselijou, Jan, 1699-1703. Betaalde in 1699 het halve gildengeld als meester leidekker en in 1702-1703 het halve gildengeld als metselaarsbaas. Volgens een andere aantekening in 1686 het halve gildengeld gewonnen als metselaarsbaas, maar niet betaald.
 Rijken, Jan, 20 juni 1789. Stoelenmakers- en draaiersknecht.
 Rijsing, Piter van, 13 juni 1723. Leerling kuiper bij Dirk Rademaker.
 Rijswijk, Jan Aertsz van. Medehelper 1697-1701. Gildemeester 1686-1687, 1702-1712.
 Rijven, Johannes van, 4 november 1708. Leerling kuiper bij Antony Janse die het gildengeld betaalde.
 Santen, Gerrit van, 1747-1789. Stratenmakersbaas.

Santen, Willem van, >1715-1718<. Betaalde als timmermansbaas het volledige gildengeld.

Schayck, Dirk van, 17 juli 1720. Leerling rademaker bij Albert Kersenaer.

Schep, Johannes, 5 september 1722. Leerling timmerman bij Jacobus Verbeek.

Schreuder, Johan Frederik, 2 juni 1792. Timmermansbaas.

Slig, Gerrit, 18 februari 1790. Stoelenmakers- en draaiersknecht.

Smits, Aart, 25 juli 1723. Leerling metselaar bij Johannes van Gasteren.

Soele, Cornelis van, 11 juni 1789. Timmermansknecht.

Son, Markus van, 18 november 1725. Leerling metselaar bij Cornelis van Roijen.

Spithove, Jan van, 20 juli 1721. Leerling timmerman bij Piter Verkerk.

Steel, Krijn van der, 14 juli 1714. Betaalde als mandenmakersbaas het hele gildengeld.

Stigter, Arne, 8 juli 1789. Woonde op Golberdingen. Eerst aangenomen als burger en toen tot het gilde toegelaten als timmermansbaas.

Stroom, Bart van der, 17 juni 1789. Timmermansknecht.

Stroom, Yielis, 10 december 1791. Zijn moeder betaalde het gildengeld.

Stoelenmakers- en draaiersknecht.

Stijn, Lambertus op, 1783. Kuipersbaas.

Suermont, Antony, 1706. Leerling timmerman bij Goijert Dijcker.

Suermont, Jakobus, 1701. Leerling timmerman bij Goijert Dijcker.

Swartjens Willemszoon, Jan, 5 april 1792. Leerling wagenmaker.

Swartjes, Willem, 1783. Wagenmakersbaas.

Sweserijn, Arnoldus, 27 juni 1789. Metselaarsknecht.

Sweserijn, Gijsbert Cornelisz, 16 september 1708-1719. Leerling timmerman bij meester timmerman Hendrik van Osch die het gilde betaalde. Betaalde als timmermansbaas op 20 maart 1719 de tweede helft van het gildengeld.

Swol, Dirk van, 20 mei 1786. Metselaarsbaas.

Tak, Adam, 1783. Metselaarsbaas. Medehelper 1789. Gildemeester 21 november 1791.

Teeuwissen, Jan, 1789. Het betreft hier een Nijmeegse timmerbaas die op 8-9-1789 beboet werd omdat hij een knecht van hem buiten het gilde om had laten werken aan een huis in Culemborg dat hem en de zuster van zijn vrouw toebehoorde.

Tegelaar, Abraham, 17 juni 1789. Leidekker, loodgieter en pompenbaas.

Tiel, Abraham Jansz van, 3 mei 1697-1711. Meester wielenmaker of stoelenmaker.

Tiel, Erres van, 17 mei 1786. Stoelenmakers- en draaiersbaas.

Thiel, Willem van, 7 juni 1786. Stoelenmakers- en draaiersbaas.

Tinsbergen, Dirk, 18 november 1726. Leerling stoelenmaker bij Adam Oldemerk.

Tinsberg, Jan, 6 augustus 1719. Timmermansbaas. Betaalde de tweede helft van het gildengeld.

Tirion, Francis, >1715-1718<. Leerling metselaar bij Cornelis van Royen.

Tirion, Gloudi, 1697-1710. Klompenmakersbaas.

Tol, Aert van den, 1713. Het knechtsgildegeld werd betaald door de meester schrijnwerker en timmerman Elias Kreeft.

Toone, Arnoldus, 4 mei 1794. Timmermansknecht.

Tricht?, Gerrit van, 1704. Stratenmakersbaas.

Tukker, Adrianes, 7 juni 1790. Leidekkers-, loodgieters- en pompenmakersbaas.

Veer, Aart Gijsbertsz de, 1702-1703. Leerling timmerman bij Hendrik van Os.

Veer, Arie van der, 6 juni 1789. Timmermansknecht.

Verbeek, Ruth Antonissen, 1698-1720. Meester timmerman. In 1713-1718 medehelper en 1718-1720 gildenmeester.

Verhoef, Ruth Gijsbertsz, 5 mei 1710. Meester rademaker Bart van Bommel betaalde het knechtsgildengeld.

Verhoeff, Wit Willemse, 1786. Timmermansbaas.

Verkerk, Peter/Piter, 19 april 1721-1726. Timmermansbaas. Betaalde het volledige gildengeld.

Verkerk, Pieter, 17 mei 1786. Timmermansbaas.

Vermeulen, Cornelis, 1704. Leerling metselaar bij Direick van Buer.

Verspiek, Jan, 26 augustus 1789. Timmermansleerjongen bij Hendrik Knuppel.

Versteeg, Jan Willemsz, 14 mei 1708. Betaalde het hele gildengeld als rademakersbaas.

Versteeg, Willem Aartsz, 9 februari 1712-1713. Betaalde als rademakersbaas het hele gildengeld. In 1713 vermeld als meester rademaker.

Versteeg, Willem Willemsz, 14 mei 1708. Leerling rademaker. Het knechtsgildengeld werd betaald door Jan Willemsz Versteeg.

Verweij, Aert, >1715-1718<. Leerling mandenmaker bij Willem Kalkhoven.

Vet, Cornelis, 1 augustus 1789. Timmermansknecht.

Vlas, Gijsbert Hendrikse, 1686-1714. Metselaarsbaas. Medehelper 1713-1714. Meester timmerman. In de rekening over 1714-1718 als meester metselaarsbaas aangegeven als overleden.

Vliet, Albert van der, 13 februari 1790. Stoelenmakers- en draaiersknecht.

Weerd, Leenden van der, 24 mei 1786. Metselaarsbaas.

Werckoven, Teodorus, >1702-1703<. Hoepmaker. Betaalde het hele gildegeld.

Weijk, Jakobus van, 13 september 1789. Metselaarsknecht.

Weijck, N.N. van, 1701. De zoon van Kornelis van Weijck zaliger werd als leerling kuiper ingeschreven bij Van Os.

Wiel, Anthony van der, 30 juni 1726. Timmermansbaas. Betaalde het volledige gildengeld.

Wild, Gerardus de, 13 mei 1789. Schoppen- en spadenmakersbaas.

Willemsz, Abraham, 1684. Timmermansleerjongen bij Jacobus van Oordt.

Willemsz, Ruth, mei 1711-12 september 1723. Timmermansleerjongen bij Ockert van der Pijl. Timmermansbaas. Betaalde in 1723 de tweede helft van het gildegeld.

Wilt Dirkzoon, Gerardus de, 10 december 1791. Schoppen- en spadenmakersbaas.

Winkelman, Reynier Libertus, >1715-1718<. Elias Kreeft wegens Winkelman.

Winter, Johan, 1783. Timmermansbaas. 23-12-1776/1783-1789 (†<27 mei).

Woutersz, Johannes, 22 augustus 1723. Metselaarsbaas. Betaalde de tweede helft van het gildengeld.

Wijkersloot, Bastiaan, >1715-1718<. Metselaarsbaas. Betaalde het hele gildengeld.

Yperen, Johannes van. >1715-1718<. Een post vermeldde leerling metselaar bij Willem Boekweyt en een tweede post van de betaling van de tweede helft van het gildengeld als metselaarsbaas.

Zollartij, Hendrik, 6 juni 1789. Strodekkersbaas.

Bron

- Oud Archief Culemborg inv.nrs. 1011,1015-1016,1780-1781
(Streekarchivariaat Rivierenland locatie Culemborg).

Leden van de Asperse magistraat in (1336) 1514-1599 (1613)

R.H.C. van Maanen

In 1998 publiceerde ik in *Ons Voorgeslacht* een lijst van de magistraat over de periode (1483) 1705-1783.¹ Deze bijdrage is hier een aanvulling op.

Drossaarden, dijken en houtvesters

Doem/Doorn, jonker Hendrik van, 1576.

Geel, Francois van, 1517(vermoord).

Goverdse, Hendrik, 1525.

Govaerdse, Simon, 1526.

Turk, heer van Schendel en Aalst, jonker Jasper, 1571. Was drossaard van Gorinchem, verzette dat jaar de Asperse overheid.

Schout

Rutger de bastaard, 1520.

Rutgersz, Wessel, 1556-1578.

Wesselsz, Rutger, 1527-1549.

Wesselsz, Rutger, 1583-1613 (26 augustus).

Secretarissen of geheimschrijvers

Akkooi, Wouter Janse van, 1575-1576.

Buding, meester Jan, 1567. Tevens priester. Oud 61 jaar.

Swammerdam, Volkerd Cornelisse van, (29 maart) 1581->.

Schepenen

Adriaansz, Dirk, 1514.

Adriaansz, Gerard, 1514,1517,1519-1520,1526-1527,1534,1537. In 1514 aangeduid als Gerit Adriaansz, 27 jaar oud.

Adriaansz, Nikolaas, 1514.

Arnoutsz, Jan, 1548. Zie ook Rhenoy en Van Schendel

Beesd, Floris van, 1520.

Beesd, Sebastiaan van, 1548,1556.

Bochoeven, Jan Hermansz van, 1484.

Claesz, Aernt, 1484.

Cornelisz, Cornelis, 1547.

Dirksz, Gijsbert, 1507, 1514. In 1514 aangeduid als 56 jaar oud.

Dirksz, Jan, 1530.

Dobbe Jansz, Gerard, 1540-1541,1545-1546.

Folpertsz, Adriaan, 1542,1548,1551,1554,1559-1560.

Gerardsz, Adriaan, 1558,1561,1569. In 1569 Adriaan Gerritsz genoemd.

Gerardsz, Arnout, 1545.

Gerardsz, Hendrik, 1507.

Gerardsz, Nikolaas, 1536-1537.

Gerardsz, Otto, 1536,1541.

Govertsz, Cornelis, 1558,1561-1562,1569.

Grijp, Jan Jansz van der, 1558-1559.

Heinemansz, Jan, 1519.

Hermansz, Steven, 1537-1538.

Jansz, Arnout, 1548.

Jansz, Adriaan, 1569.

Jansz, Dirk, 1553-1554,1561.

Jansz, Egbert, 1562.

Jansz, Jan, 1569.

Jansz, Willem, 1514,1517(†).

Malsen, Ot van, 1336.

Michielsz, Roeloff, 1336.

Nikolaasz, mr. Cornelis, 1555-1556,1558.

Nikolaasz, Simon, 1537-1538,1547.

Ottensz, Otto, 1542,1545.

Otten, Willem, 1536,1538-1539.

Overstege Jansz, Dammas van, 1526-1527,1531,1541-1543,1548.

Poortman, Joost Nikolaasz, 1541,1548-1549.

Roelofs, Jan, 1569.

Rutgersz, Lucas, 1569.

Rhenoy, Jan Arnoutsz van, 1534,1537.

Schendel/Schijndel, Arnout Jansz, 1530,1534,1542,1549.

Schendel/Schijndel, Jan Arnoutsz van, 1551,1553, 1555.

Steg Jansz, Jan/Johan van den, 1539,1542,1546,1554,1569.

Willemsz, Aer[n]t, 1484.

Willemsz, Anton, 1526,1531,1534,1539,1542-1543,1549.
Willemsz, Gerard, 1560.

Burgemeesters

Hendriksz, Gerard, 1561.
Dobbe Rutgersz, Jan, 1545.
Janszoon, Adriaen, 1567, oud 37 jaar.
Volckaertss, Joost, 1514, oud 50 jaar.

Gasthuismeesters

Arnoutsz, Wember, 1483.
Christiaansz, Gerard, 1483.
Dobbe, Jan, 1537.
Schendel, Arnout Jansz van, 1547.
Simonsz, heer priester Otto, 1537,1547.

Heemraad

Aertszoon, Jan, 1567, oud 48 jaar. Eerder burgemeester geweest.

Bode

Jacobszoon, Wouter, 1566-1567, oud 33 jaar.

Noot

1. "De samenstelling en taken van de magistratuur te Asperen tussen (1483) 1705-1783" in: *Ons Voorgeslacht*, 53e jaargang, no. 499, december 1998, p. 683-695.

Bronnen

- Beekman, M. Beschreivinge van de stad en baronnie Asperen. Mattheus Visch, Utrecht, 1745.
- Duke, A.C. "An enquiry into the troubles of Asperen in 1567" in: *Bijdragen en mededelingen van het Historisch Genootschap*, nr. 82,1968. Informatie up den Staat, faculteit ende gelegentheyt van de steden ende dorpen van Hollant ende Vrieslant, 1514. Leiden, 1866.
- Kort, dr. J.C. "Cartilarium van Gerard van Rhenoy, heer van Spijk, betreffende Asperen en omgeving, 1442-1562" in: *Ons Voorgeslacht*, nr. 417, juni 1991, p. 265-277.
- Inventaris archief heren en graven van Culemborg.
- Oudrechterlijk archief Heukelum inv.nr. 56 (Streekarchivariaat West-Betuwe locatie Asperen).